

УДК 336:14:342.25(477)

МОДЕРНІЗАЦІЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Ливдар М.В., Пелехата О.В., Івахів М.А.

Національний університет «Львівська політехніка»

У статті розглянуто проблемні аспекти практичної реалізації та забезпечення функціонування системи міжбюджетних відносин в Україні в рамках стимулювання та підтримки соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць різних рівнів. Розроблено концептуальну модель організації міжбюджетних відносин в Україні. Зазначено передумовами удосконалення механізму організації міжбюджетних відносин та запропоновано основні кроки для розвитку міжбюджетних відносин в Україні.

Ключові слова: міжбюджетні відносини, фінансова децентралізація, місцеві бюджети, субвенція, дотація, об'єднані територіальні громади.

Постановка проблеми. Ключовою умовою збалансованого соціально-економічного розвитку країни є ефективно діюча система міжбюджетних відносин, функціональне призначення якої – модернізація бюджетної децентралізації та визначення чітких повноважень органів місцевого самоврядування. Започаткована прийняттям Конституції України (1996 р.) та За-

коном «Про місцеве самоврядування в Україні» (1997 р.) реформа системи міжбюджетних відносин набула нового змісту з введенням в дію Бюджетного кодексу України (2002 р. та 2010 р.). Ключові напрями реформування місцевого самоврядування того періоду стосувалися зміцнення самодостатності місцевих бюджетів без визначення чітких функціональних обов'язків органів

місцевого самоврядування (ОМС) обласного, районного та сільського рівнів, що в підсумку не призвело до очікуваних результатів від такої реформи. Тому зміни до Бюджетного та Податкового кодексів у 2014 р. були логічним продовженням розпочатих і не завершених реформ та поклали початок новому етапу розвитку міжбюджетних відносин в нашій країні

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню проблематики вдосконалення системи міжбюджетних відносин, фінансових аспектів функціонування територіальних громад, посилення фінансової самостійності місцевих бюджетів тощо присвячені праці багатьох вітчизняних науковців і практиків, а саме: А. Буряченко [1], В. Опаріна [2], М. Кульчицького [3], О. Шинкарюка [4], О. Кириленко [5]. Попри надмірну увагу до питань фінансового забезпечення територіальних громад, окремі аспекти міжбюджетних відносин в контексті досягнення їх фінансової спроможності в умовах фінансової децентралізації потребують додаткового вивчення.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Розвиток системи міжбюджетних відносин в Україні спрямовані на вирішення основної проблеми – надання населенню відповідних соціально-економічних послуг на високому рівні та з однаковою якістю в різних адміністративно-територіальних одиницях. При цьому, еволюція системи міжбюджетного вирівнювання сповільнюється сукупністю певних факторів, існування яких ускладнюють формування та функціонування системи відносин між бюджетами. Основними є:

- фінансова та економічна неспроможність місцевих органів влади забезпечити ефективний розвиток відповідної громади, що є причиною невідповідності фінансових зобов'язань, затверджених за місцевими бюджетами, та сукупністю джерел фінансових надходжень;

- проблема точного визначення потреби місцевого бюджету в додаткових ресурсах та справедливого перерозподілу фінансового ресурсу між суб'єктами міжбюджетних відносин;

- нестабільний та неефективний нормативно-правовий «коридор» функціонування даної системи;

- недостатність ресурсної бази для можливості ефективного розвитку адміністративно-територіального утворення;

Існування та потреба вирішення даних проблем дозволяють виокремити основні аспекти забезпечення ефективного функціонування системи міжбюджетних відносин, серед яких основними є сталість і стабільність соціально-економічної ситуації як у державі, так і в відповідному регіоні, єдиність та постійність бюджетних механізмів та процедур, а також постійність доходів та, зокрема, сталість та достатність системи податкових платежів до бюджетів різних рівнів.

Метою статті є поглиблення теоретико-методологічних підходів і розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності організації міжбюджетних відносин в економічній системі України.

Виклад основного матеріалу. Міжбюджетні відносини виступають одним з ключових механізмів держави для забезпечення стабілізації і стимулювання соціально-економічного розвитку

країни в цілому та адміністративно-територіальних одиниць. Цей механізм реалізується через систему форм, методів, моделей, інструментів, правових та інституційних структур формування та реалізації міжбюджетних відносин.

Основним завданням системи міжбюджетних відносин є забезпечення бюджетної відповідальності, економічної ефективності та соціальної справедливості розвитку держави, а також надання максимально рівних та якісних гарантованих державою суспільних послуг.

Реформа адміністративно-територіального устрою та бюджетно-податкова децентралізації, відповідно до яких формуються перші об'єднані територіальні громади, покликана вирішити проблему тотальної залежності місцевих бюджетів від фінансування з центру.

Відтак необхідним є формування ефективного механізму міжбюджетних відносин, побудованого на основі розширення фінансової автономії місцевих бюджетів, підвищення рівня їх дохідності та збільшення повноважень органів місцевого самоврядування для розвитку фінансово спроможних територіальних одиниць.

Таким чином, модель організації міжбюджетних відносин має формуватися під впливом та на основі децентралізації, яка передбачає:

- невтручання держави у бюджетний процес на місцевому рівні;

- врахування інтересів органів місцевого самоврядування та територіальних громад;

- чітке розмежування повноважень між рівнями управління;

- надання на місцевий рівень достатніх фінансових ресурсів для реалізації повноважень.

Ефективний механізм міжбюджетних відносин повинен базуватися на основі досягнення таких цілей:

- сприяння та стимулювання соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць різних рівнів та забезпеченні ефективного використання органами місцевого самоврядування внутрішнього потенціалу території;

- врахування інтересів місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування;

- формування на основі оцінки фактичного рівня соціального та економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць та врахуванні їх потенційних можливостей.

Механізм організації міжбюджетних відносин – це система, яка включає сукупність інструментів, методів та важелів, за допомогою застосування яких забезпечується цілеспрямоване фінансове упорядкування міжбюджетних відносин з метою усунення вертикальних та горизонтальних дисбалансів фінансового забезпечення розвитку та стимулювання органів місцевого самоврядування до ефективного використання економічного потенціалу територій.

Механізм організації міжбюджетних відносин характеризується наявністю вагомих особливостей, які, по-перше, визначаються відповідно до основних цілей його розвитку, по-друге, формуються на основі взаємодії та необхідності врахування інтересів бюджетів різних рівнів, а відтак – взаємоузгодження інтересів держави, регіонів та територіальних громад.

Концептуальну модель організації міжбюджетних відносин показано на рис. 1.

Механізм організації міжбюджетних відносин характеризується наявністю вагомих особливостей, які, по-перше, визначаються відповідно до основних цілей його розвитку, по-друге, формуються на основі взаємодії та необхідності врахування інтересів бюджетів різних рівнів, а відтак – взаємоузгодження інтересів держави, регіонів та територіальних громад.

Тобто мова йде про адміністративно-територіальні формування з різними «територіальними об'ємами», різними можливостями соціального та економічного розвитку та особливостями світоглядних факторів, що визначає механізм організації міжбюджетних відносин як складну та багатоаспектну систему.

Таким чином, механізм організації міжбюджетних відносин є бюджетною технологією, яка через використання конкретних методів та інструментів дозволяє вирішити питання розвитку бюджетної системи держави, які пов'язані з утворенням та розподілом повноважень та фінансових потоків між бюджетами різних рівнів.

При цьому, формування механізму організації міжбюджетних відносин має бути орієнтованим на перспективу потенційної фінансової та економічної спроможності та самодостатності територіальних громад.

Механізм організації міжбюджетних відносин до сьогодні головним чином базувався на питанні збалансування бюджетів та вирівнювання фінансових можливостей на різних рівнях управління [2; 3].

Тому сьогодні, в рамках реформи місцевого самоврядування та фінансової децентралізації, він потребує удосконалення в напрямку ефективного реалізації стимулюючої та контрольної функцій.

Основними передумовами удосконалення механізму організації міжбюджетних відносин є такі:

– для забезпечення ефективної реалізації функцій вирівнювання:

- зниження рівня диференціації бюджетної забезпеченості адміністративно-територіальних утворень;

- збалансування доходних джерел та видаткових повноважень органів місцевого самоврядування;

– для стимулювання соціально-економічного розвитку територій:

- підвищення рівня фінансової автономії та спроможності місцевих бюджетів;

- надання цільових міжбюджетних трансфертів інвестиційного характеру;

– для контролю використання бюджетних ресурсів:

- забезпечення постійного моніторингу якості надання суспільних послуг та ефективності використання бюджетних коштів з дотриманням усіх законодавчих вимог.

Слід зауважити, що формування механізму організації міжбюджетних відносин на основі децентралізації, яка передбачає розширення фінансово-бюджетної автономії місцевого самоврядування, не означає усунення ролі та місця державної фінансової підтримки в розвитку територіальних громад.

Удосконалення та прагматизація механізму організації міжбюджетних відносин передбачає спільну відповідальність держави та влади на місцях за розвиток територій та її фінансову спроможність і, як результат, – самодостатність.

Фінансовий ресурс в умовах децентралізації та реформи адміністративно-територіальної реформи має передаватися об'єднаним територіальним громадам, які є організаційно та бюджетно спроможними забезпечити свій соціально-економічний розвиток, в обсягах, достатніх для реалізації покладених на них повноважень.

Відтак, раціоналізація механізму організації міжбюджетних відносин має передбачати:

- перехід від організації міжбюджетних відносин на основі бюджетної забезпеченості до нормативу «соціальна забезпеченість» – при визначенні фінансових потреб громади в основі обчислення має лежати принцип повсюдності забезпечення населення суспільними благами відповідної якості, що відкриває можливість оновлення процедури бюджетного вирівнювання, зокрема, використання інструментів горизонтального вирівнювання між бюджетами одного рівня;

- встановлення прямих міжбюджетних відносин між державним бюджетом та бюджетами об'єднаних територіальних громад – це одна з ключових переваг, які вже отримали новосформовані в результаті адміністративно-територіальної реформи територіальні громади;

- повне врегулювання питання виконання на рівні громад делегованих державою повноважень – це питання сьогодні знаходиться в фазі активного обговорення та вирішення, проте все ще немає єдиного підходу до його вирішення та сталості існування чітко визначених повноважень органів місцевого самоврядування, які (що особливо важливо) вони спроможні реалізувати;

- гарантування фінансування повноважень органів місцевого самоврядування, які делеговані державою, за рахунок переданих з державного бюджету фінансових ресурсів, досягнення фінансування проектів місцевого значення за рахунок власних доходів місцевих бюджетів;

- стратегування регіонального розвитку – формування стратегій регіонального розвитку та їх фінансування за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, які виділятимуться виключно під реалізацію цих стратегій.

Вплив механізму організації міжбюджетних відносин на бюджетну систему загалом та різні аспекти соціального та економічного життя має якісну та кількісну визначеність. Кількісна характеризується обсягами фінансових ресурсів, які розподіляються та перерозподіляються між бюджетами різних рівнів.

Якісна визначеність характеризується особливостями та характером такого перерозподілу, зокрема, обранням відповідних інструментів та способів акумулювання ресурсів, їх перерозподілу між бюджетами різних рівнів та визначення умов, відповідно до яких фінансові ресурси направляються до відповідних бюджетів.

Концептуальна модель організації міжбюджетних відносин відрізняється своїми принципами (адаптивності, фінансового вирівнювання, повсюдності надання суспільних послуг, узгод-

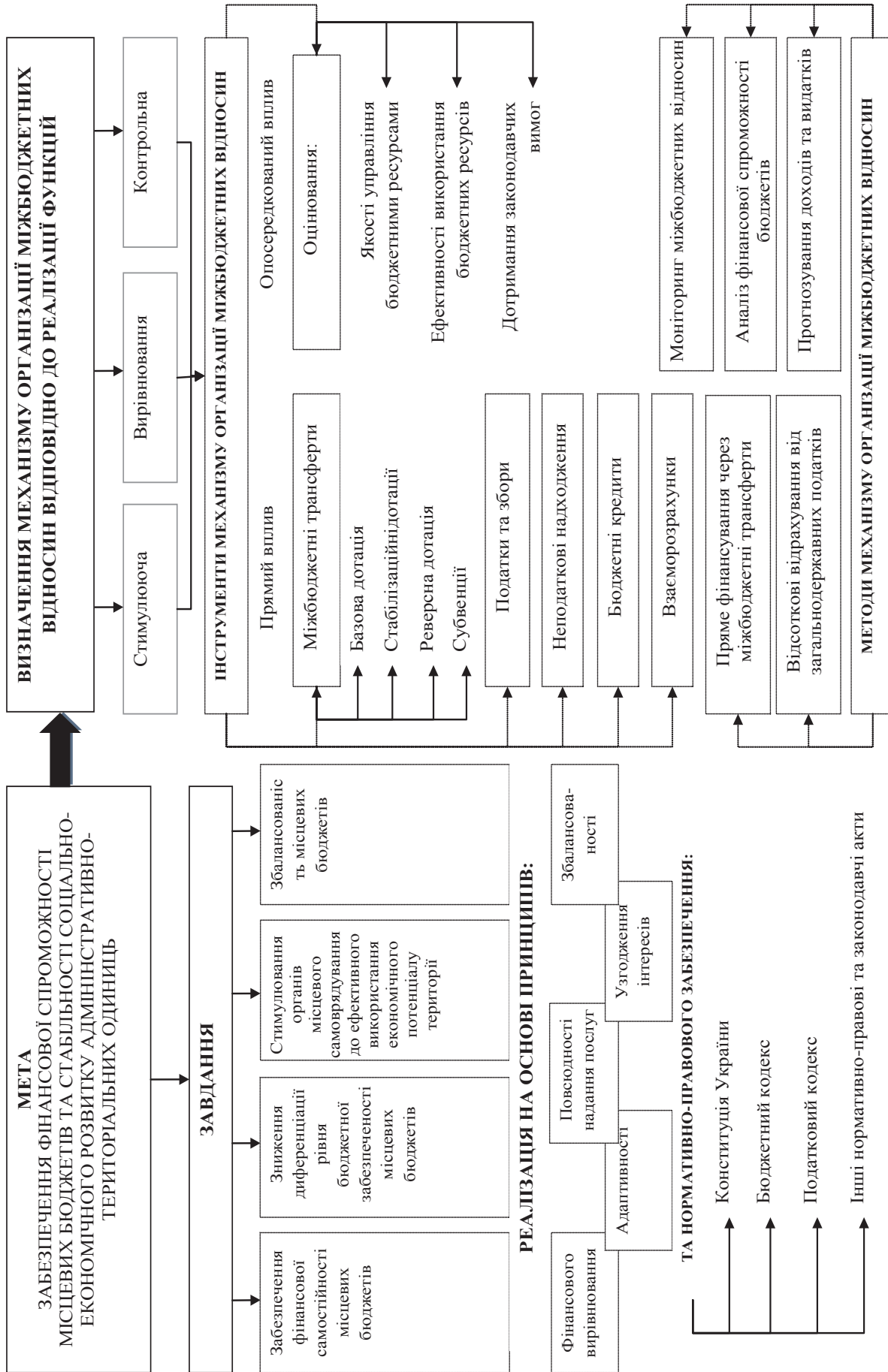


Рис. 1. Концептуальна модель організації міжбюджетних відносин

Джерело: розроблено авторами

ження інтересів всіх суб'єктів міжбюджетних відносин та збалансованості доходної та видаткової частин бюджетів), методами та функціями.

Вона покликана забезпечити системність інформації про об'єкт і предмет дослідження та передбачає комплексність їх дослідження. При цьому, саме виконання всіх функцій є основним аспектом формування ефективного механізму організації міжбюджетних відносин в умовах децентралізації в Україні.

Впродовж всього періоду розвитку системи міжбюджетних трансфертів та їх організації в Україні основна увага приділялася реалізації функції вирівнювання. Система міжбюджетних відносин була орієнтована на вирівнюванні соціальної та фінансової спроможності розвитку регіонів та адміністративно-територіальних формувань усіх рівнів [4].

З рис. 2 яскраво прослідковується: впродовж 2012-2015 рр. одні й ті ж області отримували найбільші трансферти на одну особу – Волинська, Рівненська, Івано-Франківська, Закарпатська, Тернопільська. Тобто, це регіони з низьким рівнем економічного розвитку в порівнянні з іншими по країні.

Таким чином, в Україні було встановлено практику «вирівнювання в бідності». Регіонаутсайтери могли не працювати над тим, щоб забезпечити свій розвиток, оскільки з державного бюджету щороку їм спрямовувалася фінансова підтримка.

Це неправильний підхід – він повністю нівелює необхідність спрямування державної підтримки так званих «точок зростання».

Дієва та ефективна організація міжбюджетних відносин в напрямку вирівнювання має створюватися на основі формування стимулів місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування до ефективного використання фінансового та економічного потенціалів територій та активної діяльності у пошуку додаткових резервів нарощення доходів місцевих бюджетів.

Відповідно до зауважень, на рис. 3 подано структурно-логічну схему вирівнювання та збалансування місцевих бюджетів.

Слід наголосити, що стабільність надання фінансових ресурсів є особливо важливим для кожного регіону та кожної територіальної громади. Проте, розподіл бюджетних коштів з метою вирівнювання фінансової спроможності місцевих бюджетів має здійснюватися на основі оцінки якості управління бюджетними коштами та рівня використання економічного потенціалу територій, що сприятиме усуненню проблеми стимулювання органів місцевого самоврядування до розвитку території.

Додаткові фінансові ресурси у вигляді дотацій мають надаватися за умови, якщо власні доходи територіальних громад значно нижчі мінімального рівня видатків.

При цьому, органами місцевого самоврядування вже використано усі інструменти збільшення надходжень до місцевих бюджетів, зокрема, ставки місцевих податків та зборів встановлено на оптимально високому рівні та використано усі можливості ефективного використання внутрішнього потенціалу громад.

Відтак, дефіцитність бюджету викликана низькою факторів, які є незалежними від можливостей органів місцевого самоврядування, що є прямою передумовою до надання з державного бюджету міжбюджетних трансфертів.

Натомість, місцеві бюджети, які неефективно використовують надані їм інструменти підвищення доходів місцевих бюджетів, мають отримувати міжбюджетні трансферти, обсяги яких слід коригувати відповідно до оцінки якості використання бюджетних ресурсів та рівня використання економічного потенціалу територій.

Така трансфертна політика – передумова стимулювання громад до саморозвитку, об'єднання на умовах створення фінансово спроможних адміністративно-територіальних формувань та забезпечення ефективного використання економічного потенціалу.

Слід зауважити, що такий спосіб організації надання міжбюджетних трансфертів передбачає не лише реалізацію функції вирівнювання, а й є можливим лише при ефективному виконанні контрольної функції та своїм наслідком матиме часткову реалізацію стимулюючої функції.

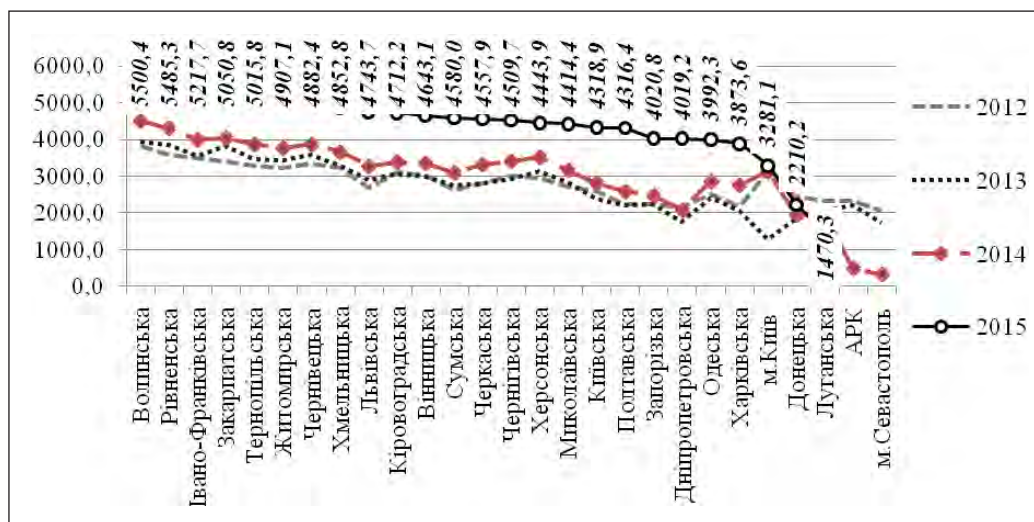


Рис. 2. Динаміка міжбюджетних трансфертів на одну особу в розрізі місцевих бюджетів областей України у 2012–2015 рр., грн.

Джерело: сформовано на основі даних Міністерства фінансів України

Таким чином, основним способом забезпечення стимулюючої функції механізму організації міжбюджетних відносин є перетворення місцевих бюджетів на ефективний та дієвий інструмент розвитку економіки.

Напрямами реалізації поставленого завдання є:

- спрямування видатків місцевих бюджетів на забезпечення стратегічних напрямків розвитку громад, що в перспективі дозволить отримати відповідну економічну та фінансову віддачу;

- перехід на середньострокове планування при формуванні місцевих бюджетів та забезпечення програмно-цільового методу бюджетування, що забезпечить можливість реалізації важливих для громад проектів, термін реалізації яких перевищуватиме один рік;

- упорядкування програм, які фінансуються з місцевих бюджетів, а також посилення контролю за використанням фінансових ресурсів на місцях, що забезпечить подолання проблеми розпорошеності видатків;

- стимулювання надходження в регіони інвестиційних ресурсів, в тому числі і через державне замовлення на виготовлення продукції.

Таким чином держава через відповідні інструменти механізму організації міжбюджетних відносин має сприяти формуванню фінансово спроможних територіальних громад, в розвитку яких чітко прослідковуватиметься залежність доходів місцевих бюджетів від показників економічної активності органів місцевого самоврядування та членів громад. Забезпечення цього напрямку розвитку міжбюджетних відносин включає реалізації таких кроків:

- пошук та формування механізмів взаємодії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та приватних підприємств, що дозволить забезпечити виокремлення як економічних, так і іміджевих переваг від такої взаємодії;

- впорядкування системи управління об'єктами комунальної власності і спільної власності громад, запровадження ефективних механізмів планування і прогнозування результатів діяльності комунальних підприємств, розгляд можливості передачі управління комунальними підприємствами, діяльність яких прямо не пов'язана з виконанням соціальних завдань, суб'єктами бізнесу на основі розвитку державно-приватного партнерства;

- забезпечення розвитку альтернативних джерел доходів місцевих бюджетів, зокрема, визначення місцевих запозичень як вагомого та ефективного фінансового інструменту, реалізація чого є можливою через такі кроки:



Рис. 3. Структурно-логічна схема вирівнювання та збалансування місцевих бюджетів

Джерело: розроблено авторами

- стимулювання органів місцевого самоврядування до випуску та придбання муніципальних цінних паперів, а також поступове забезпечення розвитку випуску та реалізації облігацій місцевих позик довгострокового характеру;

- забезпечення диверсифікації напрямків використання муніципальних цінних паперів, зокрема на фінансування будівництва житла, утилізацію відходів промислових підприємств, будівництво малих теплоелектростанцій, модернізація систем водопостачання, доріг, вуличного освітлення, оновлення транспорту;

- забезпечення спрямування залучених через місцеві запозичення ресурси виключно на інвестиційні цілі;

- визначення ефективних проектів, під які можливий випуск цінних паперів;

Окремим аспектом забезпечення реалізації стимулюючої функції механізму організації міжбюджетних відносин є розвиток та залучення інвесторів на місцевий рівень. Для активізації цього завдання необхідним є формування умов для залучення інвестиційних ресурсів, зокрема:

- розвиток місцевих фондів регіонального розвитку, що виступають підрозділами Державного фонду регіонального розвитку та будуть уповноваженими забезпечувати фінансову підтримку програм і проектів, реалізація яких передбачена

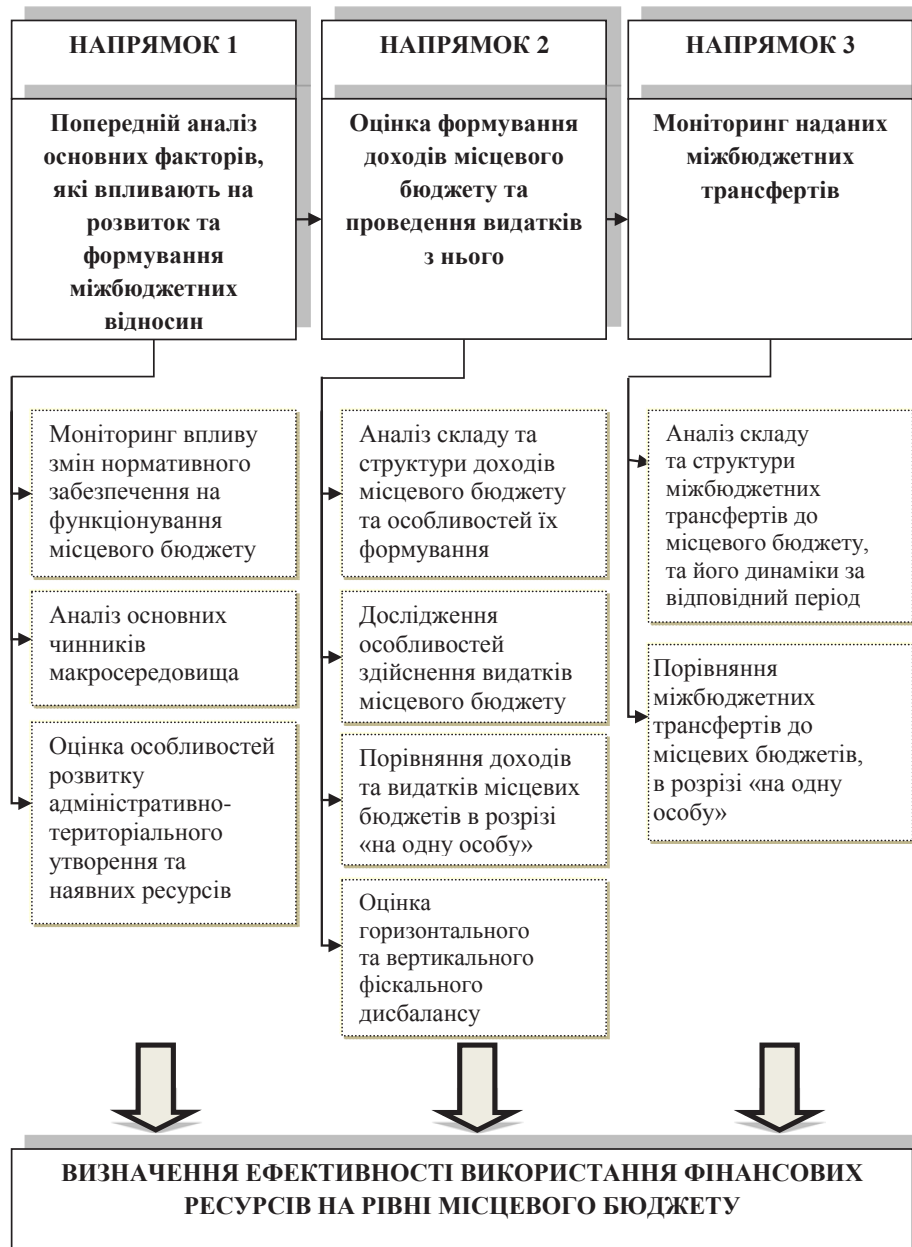


Рис. 4. Напрямки моніторингу стану та розвитку міжбюджетних відносин на місцевому рівні

Джерело: розробка авторів

на середньострокову перспективу в найважливіших сферах місцевого чи регіонального значення;

- забезпечення сприятливого клімату на рівні правового регулювання та впливу контролюючих органів для розвитку інвестиційних проєктів;

- сприяння з боку органів місцевого самоврядування процесу залучення інвестиційних ресурсів через надання інвесторам відповідних преференцій (встановлення пільг при сплаті окремих податків, забезпечення можливості отримати кредити за низькими ставками);

- підтримка на рівні органів місцевого самоврядування процесу співпраці та взаємодії підприємств суміжних сфер діяльності і формування умов для розвитку на відповідній території індустріальних парків.

Контрольна функція механізму організації міжбюджетних відносин має базуватися на моніторингу та контролі міжбюджетних відносин

та передбачати три напрямки роботи дослідження розвитку місцевих бюджетів рис. 4.

Таким чином, формування ефективного механізму організації міжбюджетних відносин передбачає реалізацію всіх функцій для досягнення якісних та швидких результатів:

- розвитку адміністративно-територіальних утворень на місцевому рівні як фінансово спроможних та самодостатніх, з високим рівнем соціально-економічного розвитку та високими стандартами надання суспільних благ;

- подолання проблеми асиметричності фінансового забезпечення та розвитку адміністративно-територіальних одиниць на локальному рівні.

Проблема удосконалення системи міжбюджетних відносин є актуальною, особливо в умовах трансформаційних процесів в суспільстві та економіці, розвитку децентралізації та адміністративно-територіальної реформи.

А це вимагає вірних та ефективних кроків в забезпеченні їх реформування. Подолання недоліків розвитку міжбюджетних відносин впродовж поступу Української держави, подальше удосконалення механізму організації міжбюджетних відносин відповідно до принципів та основних аспектів децентралізації забезпечить формування бюджетної системи, яка буде відповідати потребам сьогодення.

Висновки та пропозиції. Як висновок варто зазначити: реформування системи міжбюджетних відносин, зокрема надання міжбюджетних трансфертів, характеризується такими основними змінами:

1. Система вирівнювання податкоспроможності є більш ефективною, ніж система балансування, оскільки саме за умов її використання

місцеві органи влади мають стимули до розвитку адміністративно-територіальних утворень, що може стати одним з ключових факторів забезпечення ефективності децентралізації та реформи адміністративно-територіального устрою.

2. Нова система міжбюджетних трансфертів передбачає відповідальність держави, шляхом надання субвенцій, за розвиток та фінансування:

– надання освіти загальноосвітніми навчальними закладами;

– надання медичних послуг населенню та проведення заходів з питань втілення в життя програм з охорони здоров'я;

– забезпечення підготовки робітничих кадрів професійно-технічними закладами;

– фінансове забезпечення реалізації державних програм соціального захисту населення.

Список літератури:

1. Буряченко А.С. Функціональна децентралізація та вдосконалення системи бюджетних відносин / А.С. Буряченко // *Фінанси України*. – 2014. – № 2. – С. 17–27.
2. Опарін В.М. Домінанти та пріоритети фінансового вирівнювання в Україні / В.М. Опарін // *Фінанси України*. – 2015. – № 6. – С. 29–43.
3. Кульчицький М.І. Фінансове територіальне вирівнювання в системі міжбюджетних відносин : монографія / М.І. Кульчицький, О.В. Заброцька. – Львів: Львівський нац. ун-т ім. Франка, 2015. – 335 с.
4. Шинкарук О. Проблеми вдосконалення нормативно-правового забезпечення формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації / О. Шинкарук, О. Кушлак // *Світ фінансів*. – 2015. – Вип. 4. – С. 76–86.
5. Кириленко О.П. Міжбюджетні відносини: стан і проблеми удосконалення / О.П. Кириленко // *Фінанси України*. – 2000. – № 6. – С. 64–69.
6. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2456-17>.
7. Луніна І.О. Декларації та реалії бюджетної децентралізації / Інна Луніна, Діна Серебрянська // *Дзеркало тижня. Україна*. – 13 листопада 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/finances/deklaraciya-realii-byudzhethnoyi-decentralizaciyi-abo-yakimi-naspravdi-ye-finansovi-povnovazhenyami-miscevoyo-vladi-.html>.
8. Модернізація місцевих фінансів України в умовах економічних і соціальних трансформацій: [монографія] / за ред. О.П. Кириленко. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2008. – 376 с.
9. Кульчицький М.І. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник / М.І. Кульчицький, О.В. Остафіль. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2012. – С. 390.
10. Pelekhata O.V. Forming of effective inter-budget relation system in scope of budget decentralization / O.V. Pelekhata // *Journal Association 1901 "SEPIKE"*. – Poitiers, Frankfurt, Los Angeles, 2016. – Ausgabe 12. – P. 134–137.

Львдар М.В., Пелехата О.В., Ивахив М.А.

Національний університет «Львівська політехніка»

МОДЕРНИЗАЦИЯ МЕЖБЮДЖЕТНЫХ ОТНОШЕНИЙ В УСЛОВИЯХ ФИНАНСОВОЙ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ

Аннотация

В статье рассмотрены проблемные аспекты практической реализации и обеспечения функционирования системы межбюджетных отношений в Украине в рамках стимулирования и поддержки социально-экономического развития административно-территориальных единиц различных уровней. Разработана концептуальная модель организации межбюджетных отношений в Украине. Указано предпосылками усовершенствования механизма организации межбюджетных отношений и предложены основные шаги для развития межбюджетных отношений в Украине.

Ключевые слова: межбюджетные отношения, финансовая децентрализация, местные бюджеты, субвенция, дотация, объединенные территориальные общины.

Lyvdar M.V., Pelekhata O.V., Ivakhiv M.A.
National University "Lviv Polytechnic"

MODERNIZATION OF LOCAL BUDGETS IN TERMS OF FINANCIAL DECENTRALIZATION IN UKRAINE

Summary

The article deals with the problem aspects of practical implementation and ensuring functioning of the system of intergovernmental fiscal relations in Ukraine within the framework of stimulating and supporting the socio-economical development of administrative-territorial units of different levels. The conceptual model of organization of inter-budgetary relations in Ukraine is developed. It is indicated by the prerequisites for improving the mechanism of organizing intergovernmental fiscal relations and proposes the main steps for the development of intergovernmental fiscal relations in Ukraine.

Keywords: intergovernmental fiscal relations, financial decentralization, local budgets, subvention, grant, united territorial communities.